

A Pécsi Ítéltábla Dr. Fábián Károly ügyvéd (8600 Siófok, Széchenyi utca 22.) által képviselt **Siófok Város Önkormányzata** (8600 Siófok, Fő tér 1.) felperesnek – Dr. Kovács Mária ügyvéd (8660 Tab, Kossuth Lajos utca 31.) által képviselt **Tab Város Önkormányzata** (8660 Tab, Kossuth Lajos utca 49. szám) alperes ellen üzemeltetési jog ellenértékének megfizetése iránt indított perében a Szekszárdi Törvényszék 2014. február hó 25. napján kelt 17.G.40.093/2012/25. számú ítélete ellen az alperes részéről 26. és 27. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, a felperes keresetét elutasítja.

Mellőzi az alperes elsőfokú perköltség megfizetésére kötelezését, és kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 1.333.500,- (egymillió-háromszázharminchármezer-ötszáz) forint) elsőfokú és 444.500,- (négy száznegyvennégyezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget.

A végzés ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság 17.G.40.094/2010/19. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 14.371.969 forintot és ennek kamatait. Megállapította, hogy a 2002. január hó 25. napján 204 települési önkormányzat közreműködésével Dél-Balaton és Sióvölgyi Nagytérség Települési Szilárdhulladék Kezelési Konzorciumi Szerződésben – melynek részese az alperes, valamint gesztorként a felperes – a felek a Ptk. 568.§-a szerinti polgári jogi társaságot hoztak létre az ISPA előcsatlakozási alapból történő támogatással megvalósuló projektekre irányuló tevékenységük összehangolása és közös képviselőjük ellátása érdekében. Kifejtette, hogy az ISPA/KA által finanszírozott teljes

projekt beruházási költségének 10%-át, valamint az ISPA/KA által nem viselt valamennyi egyéb költséget a konzorciumi szerződésben résztvevő önkormányzatok voltak kötelesek viselni. Megállapította, hogy a 2007. március hó 8. napján megkötött üzemeltetési szerződés alapján az ISPA/KA eszközök és létesítmények üzemeltetője a Zöldfok Zrt.(2010.január hó 8. napjától új cégnév: AVE Zöldfok Zrt, továbbiakban AVE Zöldfok Zrt.) az üzemeltetési jog ellenértékéeként az önkormányzati finanszírozási kötelezettséget – 809.478.000 forint + áfa projekt előkészítési (el nem számolható) költséget, és a projekt teljes megvalósulásáig felmerülő költség 10%-ának megjelölő önkormányzati finanszírozási kötelezettséget (maximum 2.313.106 euró + áfa összegben) – átvállalta, az üzemeltetési szerződésben meghatározott önkormányzati finanszírozási kötelezettséget a konzorciumi tagok a konzorciumi szerződés alapján lakos egyenérték szerint kötelesek teljesíteni, ezért az alperes fizetési kötelezettsége 5.171 fő lakos egyenérték alapján 26.661.819 forint + áfa, melyből 15.164.244 forint + áfa összeget egyenlített ki, fennmaradó tartozását nem fizette meg. Álláspontja szerint az alperes alaptalanul vitatta az el nem számolható projekt előkészítési költségek között szerepeltetett – az ordacsehi és balatonkeresztúri hulladéklerakók használata átengedése folytán diszkontált cash-flow értéken számított – 556.267.000 forint + áfa összeg elmaradt haszon elszámolását, mivel a közbeszerzési eljárás ajánlati felhívása, az ajánlati dokumentáció műszaki leírása előkészítési költségként ezt a tételt a 809.478.000 forint + áfa költségen belül rögzítette. Megállapította, hogy az AVE Zöldfok Zrt. az alperesre eső üzemeltetési jog ellenértékét 14.371.969 forint összegben a felperesnek leszámoltta, felperes a számlát kifizette. Álláspontja szerint mivel az önkormányzati finanszírozási kötelezettség az üzemeltetési jog ellenértékével azonos, az alperes köteles a felperesnek a kiegyenlített összeget megtéríteni.

A Pécsi ítéletábra Gf.IV.30.192/2012/3. számú végzésében az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására, és újabb határozat hozatalára utasította hivatkozással arra, hogy az elsőfokú bíróság ítélete lényeges eljárási szabálysértés miatt – indokolási kötelezettségének nem tett eleget, a marasztalással oksági kapcsolatban lévő tényállást nem állapított meg, a marasztaló döntés jogalapját nem jelölte meg – nem felülbíráható.

Iránymutatásul előírta az elsőfokú bíróság számára, hogy a felperest fel kell hívnia részletes kereseti tényállítás előterjesztésére, a kereset jogalapjának, annak megjelölésére, hogy az alperes az AVE Zöldfok Zrt. felé milyen ténybeli, jogi alapon tartozott, és azt az alperes helyett a Ptk. 286.§-a alapján, vagy a konzorciumi szerződés XII. pontjában foglalt egyetemlegesség alapján fizette-e ki. Utalt a másodfokú bíróság arra, hogy a felperes által befogadott számlán szereplő jogcímen – üzemeltetési jog ellenértéke – az AVE Zöldfok Zrt.-nek volt tartozása az önkormányzatok felé, melyet az önkormányzatokat terhelő projekt előkészítési költség és finanszírozási kötelezettség AVE Zöldfok Zrt. általi átvállalásával a

felek kompenzáltak. Kiemelte, hogyha a felperes az AVE Zöldfok Zrt. által kifizetett üzemeltetési jog ellenértékének az alperesre eső részét kívánja érvényesíteni az alperessel szemben, akkor meg kell jelölnie az alperes fizetési kötelezettségének jogcímét, figyelemmel arra is, hogy az alperes - állítása szerint - az önerőt teljesítette, az alperes jelenleg is tagja a konzorciumnak, az AVE Zöldfok Zrt pedig jelenleg is üzemelteti a tagok közös tulajdonában álló eszközöket. Utalt a másodfokú bíróság arra, hogy a felperesi követelés összegszerűsége sem vezethető le, ezért a felperest a kereset összegszerűségének részletezésére is fel kell hívni.

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárás során hozott, fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 14.371.969,- forintot és ennek kamatait. Megállapította, hogy az AVE Zöldfok Zrt.-vel kötött üzemeltetési szerződésben az AVE Zöldfok Zrt. által átvállalt, és ténylegesen teljesített önkormányzati finanszírozási kötelezettséget (809.478.000,- forint +ÁFA és 2.313.106 euró +ÁFA) a konzorciumi tag önkormányzatok lakos egyenérték szerint kötelesek teljesíteni, melyből az alperes a ráeső 26.661.819,- forint +ÁFA összegből 14.371.969,- forintot nem teljesített. Kiemelte, hogy a lakos egyenérték alapján az elszámolható költségek körében 204 önkormányzat részvétele alapján az alperest terhelő rész 0,11 %, míg az el nem számolható költségek alperest terhelő aránya – mivel e költségekben 104 település osztozik – 2,07598 %. Kiemelte, hogy a konzorciumi szerződés XII. pontja, a támogatási szerződés 22. pontja értelmében az önkormányzatokat terhelő egyetemleges kötelezettség az önkormányzatokat a közreműködő szervezet felé – és nem az AVE Zöldfok Zrt. felé – terheli, ezért felperes az AVE Zöldfok Zrt. felé történt teljesítésen alapuló megtérítési igényét e rendelkezésekre nem alapíthatja.

Megállapította azonban az elsőfokú bíróság, hogy az érintett önkormányzatoknak a Ptk. 568.§-ban szabályozott polgári jogi társaság létrehozásával a Ptk.574.§-a alapján egyetemleges felelőségük keletkezett a konzorciummal szerződő jogalanyokkal szemben, így a gesztor által megkötött üzemeltetési szerződés alapján az AVE Zöldfok Zrt-vel szemben is. Kifejtette: „Az AVE Zöldfok Zrt. a kizárólagos üzemeltetési jogából eredően az ISKA//KA eszközöket, létesítményeket jogosult volt harmadik személyek, különösen a projektterületen működő többi közszolgáltató használatába adni, vállalva, hogy az érintett településen érvényes közszolgáltatói szerződéssel rendelkező közszolgáltatókkal megkötött megállapodás alapján az üzemeltetésre átvett eszközöket a közszolgáltatás ellátásában is hasznosítja. A közös kötelezettségvállalásra és felelőségre tekintettel az AVE Zöldfok Zrt. által az alperessel szemben arra alapított igény tekintetében, hogy Tab településen érvényes hulladékkezelési közszolgálati szerződéssel rendelkező közszolgáltatóval megkötött megállapodás hiányában is hasznosítja az üzemeltetésre átvett eszközöket, ugyanakkor az üzemeltetési jog ellenértéke, mint költség – lakosságtól beszedett közszolgáltatási díjban – részére nem térül meg, a konzorciumi tagok, mint polgári jogi társasági tagok felelősége egyetemleges.” Kifejtette, hogy a felperes, mint a Ptk. 331. § (1) bekezdése szerinti

egyetemleges kötelezett által az alperest terhelő kötelezettség teljesítését az AVE Zöldfok Zrt. a Ptk. 286. § (1) bekezdése alapján köteles volt elfogadni. Utalt arra, hogy az alperes hozzájárulására nem volt szükség, mivel a felperesnek, mint a konzorcium gesztorának törvényes érdeke fűződött a teljesítéshez, mert az AVE Zöldfok Zrt. a gesztor által kibocsátott számla alapján az üzemeltetési jog ellenértéke Tabra eső részét nem kívánta teljesíteni, mely teljesítés a támogatott projekt önkormányzati része megfizetésének forrása volt. Megjegyezte emellett, hogy az AVE Zöldfok Zrt. a felperes felé kibocsátott számlában arra tekintettel jelölte meg a kötelezettséget az üzemeltetési jog ellenértéke Tabra eső részeként, mert a továbbiakban a Tabra jutó önkormányzati finanszírozási kötelezettséggel egyező mértékben az üzemeltetési jog ellenértékét nem kívánta a gesztor felé teljesíteni. Utalt arra, hogy a beruházás elszámolásának vizsgálata a per kereteit meghaladja, ezért az alperes által indítványozott könyvszakértő kirendelését mellőzte.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, a per megszüntetését, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a kereset elutasítását kérte. Hivatkozott arra, hogy a fellebbezés mellékleteként csatolt – az elsőfokú ítélet meghozatalát követően birtokába került és valamennyi konzorciumi tag által aláírt – konzorciumi szerződésben a felek a Pécsi Városi Bíróság, illetve a Baranya Megyei Bíróság illetékességét kötötték ki. Utalt arra, hogy a felperes a keresetlevél mellékleteként aláírás hiányában érvényesen létre nem jött konzorciális szerződést csatolt. Kifejtette, hogy az elsőfokú eljárás során továbbra sem került tisztázásra, hogy az alperesnek milyen jogcímen áll fenn tartozása, figyelemmel arra is, hogy a felperes által csatolt okiratok bizonyítékként nem fogadhatók el, mivel azokat felperes felhatalmazás nélkül írta alá, vagy aláírást nem tartalmaznak. Kiemelte, hogy felperes a Kbt. megsértésével írta alá – az üzemeltetési szerződés tartalmát módosító – „üzemeltetési szerződés pontosítása és közös értelmezése” elnevezésű okiratot. Hivatkozott arra, hogy a Ptk. 568. §-a szerinti vagyoni hozzájárulást (10 % önrész, és az alperes által elismert el nem számolható költségek) a konzorciumnak megfizette. Továbbra is vitatta az el nem számolható költségek között a cash-flow alperesre vetített összegét, mivel ez a költség nem merült fel tekintettel arra, hogy az üzemeltető az AVE Zöldfok Zrt. lett. Utalt arra, hogy a 809.478.000,-forint +ÁFA költség AVE Zöldfok Zrt. általi megfizetését a felperes nem igazolta a perben. Sérelmezte, hogy a felperesi gesztor éves elszámolásra vonatkozó kötelezettségének nem tett eleget, és nem történt meg a projekt záró elszámolása sem. Kiemelte, hogy tartozását vitatta, a felperes teljesítéséhez nem járult hozzá. A fellebbezési tárgyaláson – figyelemmel a 2002. január hó 25. napján kelt konzorciumi szerződés 10. oldal 1. bekezdés utolsó pontjára - a konzorciumi tanács 18/2007.(IX.11.) számú határozata alapján történt konzorciális szerződés – alávetést is érintő – módosításának érvényes létrejöttét, és az elsőfokú bíróság illetékességét nem vitatta.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A fellebbezés megalapozott.

A másodfokú bíróság által megállapított tényállást az elsőfokú eljárás iratai alapján az kiegészíti az alábbiakkal:

A 2007. szeptember hó 11. napján módosított – a konzorciumi tanács 18/2007.(IX.11.) határozatával elfogadott – konzorciális szerződés IX. pontja, majd a 2009. december hó 1. napjával módosított egységes szerkezetbe foglalt konzorciális szerződés IX. pontja értelmében az együttműködő önkormányzatok a célul kitűzött és a jelen szerződésben részletesen meghatározott projekttel kapcsolatos közszolgáltatói feladatok ellátására, a mindenkor hatályos magyar jogszabályokban előírt pályázattási rend, illetve közbeszerzési eljárás útján kiválasztott, vagy a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. Tv. 2/A. §-a alapján kijelölt, a közszolgáltatói feladat ellátására alkalmas, számukra legmegfelelőbb szolgáltatóval (szolgáltatókkal) kötik meg az üzemeltetési/közszolgáltatási szerződést. Az együttműködés keretében az egyes közszolgáltatókat terhelő, kötelező közszolgáltatási feladatok összehangolt ellátása mellett, a regionális hulladékkezelési közszolgáltató – kizárólag a helyi közszolgáltatás színvonalas ellátása céljából – jogosult az ISPA/KA támogatás keretében létrejött és használatába adott önkormányzati vagyon egyes elemeit díjazás ellenében az ellátási területen érintett tagok és a regionális közszolgáltató között kötendő közszolgáltatási szerződésben tételes nevesített helyi közszolgáltatók további használatába (bérbe) adni.

A 2007. március hó 8. napján – közbeszerzési eljárás eredményeként – megkötött üzemeltetési szerződés tárgya az önkormányzatok osztatlan közös tulajdonában lévő hulladékkezelési hulladékgazdálkodási létesítmények, eszközök, berendezések üzemeltetése volt, e szerzőssel az érintett 104 önkormányzat üzemeltetésre átadta az üzemeltetőnek a szerződés IV. pontjában megnevezett ISPA/KA eszközöket és létesítményeket, így hulladékgyűjtő-szállító járműveket, a regionális hulladékkezelő-lerakó telepeket Som és Ordacsehi települések közigazgatási területén, komposztáló telepeket Balatonkeresztúr és Tamási területén, hulladékudvarokat Balatonkeresztúr, Siófok, Tab, Tamási települések közigazgatási területén, hulladékátrakó állomást Balatonkeresztúr közigazgatási területén, és 103 településen hulladéklerakó szigeteket. Az üzemeltetési jog, mint vagyoni értékű jog ellenértéke a szerződés VIII/1.pontja szerint az önkormányzati finanszírozási köztelepeztség átvállalása, ennek összege pedig a szerződés szerint 2.313.106 EUR + ÁFA (összegben megegyezik a projekt 10%-os önrészevel), és 809.478.000 forint+ÁFA (összegben megegyezik a felek által el nem számolható költségként nevesített összeggel) volt.

Az AVE Zöldfok Zrt. az üzemeltetési díjat a gesztor által kibocsátott számlák alapján megfizette, utóbbi tételt részben átutalással, részben kompenzációs megállapodásokon alapuló beszámítással, amelyekben a konzorciummal/tagokkal/gesztorral szembeni követelésként az ordacsehi és a balatonkeresztúri ingatlanok vételára, a tervezési-projektelőkészítési költség került beszámításra.

A 2007. március hó 8. napján létrejött üzemeltetési szerződés VII. pontjában, „Az önkormányzat kötelezettségvállalása a kizárólagos üzemeltetési jog biztosítására” cím alatt a felek az alábbiakat rögzítették:

„Az Önkormányzat a jelen szerződés aláírásával kötelezettséget vállal arra, hogy a IV. pontban körülírt ISPA/KA eszközöket és létesítményeket azok megvalósulását követően átadja az üzemeltetőnek abból a célból, hogy azokat az üzemeltető kizárólagosan használja, hasznosítsa és üzemeltesse a jelen szerződés feltételei szerint. Az Önkormányzat az üzemeltető részére 2018. október 31. napjáig kizárólagos használati és rendelkezési jogot biztosít a Zöldfok Zrt.-nek az átadott ISPA/KA eszközök és létesítmények vonatkozásában. A Zöldfok Zrt. a kizárólagos használati,- és üzemeltetési jogából eredően a szerződés tárgyát képező eszközöket, berendezéseket, létesítményeket jogosult további 3. személy, illetve személyek (az eszközök közszolgáltatásban történő hasznosítása céljából különösen a projekterületen működő többi közszolgáltató) használatába adni, azzal a feltétellel, hogy ezen továbbadott eszközhasznosítás is csak az ISPA/KA projektcélokra megfelelően történhet.”

Az üzemeltetési szerződés VIII/2 pontjában a felek megállapodtak, hogy az üzemeltetési díjon felül az üzemeltető – a tulajdonos önkormányzatok részére - negyedévente használati díj fizetésére köteles, ez a használati díj az éves díjmeghatározás során költségként érvényesíthető, e díj az eszközök amortizációs költsége, és 1,5 % kezelési költség figyelembevételével évi 264.643.000 forint volt. A díj jogosultjai az érintett önkormányzatok.

Az üzemeltetési szerződés VIII/3. pontja szerint az üzemeltető a hulladékkezelésre vonatkozó díjat a hulladékbirtokossal és/vagy az önkormányzatokkal megkötött szerződések alapján szedi be, és az önkormányzatok a díjkalkulációban (242/2000.(XII.23.) Kormányrendelet) indokolt költségként elismerik az üzemeltetőnek az ISPA/KA létesítmények üzemeltetési jogának megvásárlásával, továbbá működtetésével kapcsolatos valamennyi költségét és ráfordítását, így különösen, de nem kizárólagosan az üzemeltető által az üzemeltetési jog megvásárlásához (az üzemeltetési díj megfizetéséhez) felvett hitelek kamatráfordításait és hitel egyéb költségeit, az üzemeltetési jogra, mint vagyoni értékű jogra elszámolt értékcsökkenést, a fizetendő használati díjat, felelősségbiztosítás, vagyonbiztosítás díját. Az AVE Zöldfok Zrt. ugyanakkor kötelezettséget vállalt arra, hogy amennyiben számára az önkormányzatok részére fizetendő használati díj egy része a

továbbadott eszközök hasznosítása révén megtérül, úgy a továbbadott eszközök hasznosításából származó bevételt, mint díjcsökkentő tényező veszi figyelembe az „indokolt költségek és ráfordítások” megállapításakor.

Az üzemeltetési szerződés IX. pontjában az üzemeltető – kötelezettségvállalásként - kijelentette, hogy a projektterülettel érintett 104 településen az egyéb hulladékkezelést, szolgáltatást végző vállalkozásokkal/szervezetekkel egyedi megállapodások keretében (alvállalkozói szerződés) kívánja a folyamatos hulladékkezelési szolgáltatásokat/közszolgáltatást biztosítani, az üzemeltető kötelezettségvállalását is jelentő javaslatait a Szakmai Ajánlat (Közbeszerzés eljárás dokumentumai I/2. pont) tartalmazza.

A X. pont szerint az önkormányzatok egyéb kötelezettségei: 1./ Felelősség az ISPA/KA projekt megfelelő megvalósulásáért, 2./Az ISPA projekt során létrejött létesítmények működése, 3./ Hatósági és egyéb engedélyek beszerzése, egyéb kötelezettségek. Az önkormányzatok vállalták továbbá, hogy valamennyi, az ISPA/KA létesítmények tulajdonosait terhelő kötelezettségének eleget tesznek, - kötelezettséget vállaltak továbbá arra, hogy ezen engedélyek esetleges hiányából eredő, az üzemeltetőt ért károkat (ideértve a hulladéklerakók bezárása iránti hatósági intézkedésekből -eredő károkat és elmaradt hasznót is) az üzemeltető részére megtérítik. A szerződés szerint az önkormányzatok minden rendelkezésre álló eszközzel biztosítják, hogy a Dél-balatoni projektterület 104 településéről a települési szilárd hulladék az egységes környezethasználati engedélyekben meghatározott regionális hulladékkezelő-lerakó telepekre kerüljön.

A XI.pont „jövőbeli befektetésre vonatkozó döntések” cím alatt rögzíti az önkormányzatok kötelezettségvállalását arra, hogy az üzemeltető által az üzemeltetési szerződés keretében fizetett használati díj amortizációs költség tartalmát, mely a pótlólagos beruházások fedezéséhez szükséges, - az üzemeltető által évente benyújtott szakmai javaslat, illetőleg az ISPA/KA megvalósíthatósági tanulmányokban foglaltak alapján – az ISPA/KA létesítmények meglévő műszaki és technikai színvonalának megtartására és fejlesztésére fordítja.

Az üzemeltetési szerződés XV.pontja az ISPA/KA projekt megvalósulásáról rendelkezik. A felek kifejezetten megállapodtak abban, hogy amennyiben az ISPA/KA projekt bármilyen okból részben, vagy egészben megvalósul, és emiatt az üzemeltetőnek valamennyi ISPA/KA eszköz, berendezés és létesítmény nem kerül maradéktalanul átadásra, - vagy az átadott eszköz, berendezés, létesítmény rendeltetésszerű működésre nem alkalmas (a továbbiakban megvalósulással érintett eszközök), - úgy az a szerződés hatályát nem érinti, a szerződést a felek a már üzemeltetésre átadott létesítmények tekintetében fenn kívánják tartani.

A XV/1./ pontban „részbeni meghiúsulás” cím alatt, az 1.1. pontban a felek rögzítették az alábbiakat:

„ A meghiúsulással érintett eszközök vonatkozásában a felek kötelesek az új helyzet által megkívánt módon módosítani a szerződést, amely módosításnak a jövőre nézve ki kell terjednie a valamennyi ISPA/KA létesítmény üzemeltetési jogának ellenértékeként megállapított üzemeltetési díj arányos csökkentésére.

1.2. Arra az esetre, ha az üzemeltető az általa ténylegesen használt eszközökre eső arányos üzemeltetési díjrésznél magasabb összeget már megfizetett, - a felek megállapodnak abban, hogy a valamennyi ISPA/KA létesítmény üzemeltetési jogának ellenértékeként megállapított üzemeltetési díjnak az üzemeltető által már megfizetett részéből: – a meghiúsulással érintett eszközökre eső üzemeltetési díjrészre jutó értékcsökkenést, - az üzemeltetési díj megfizetése céljából felvett hitel meghiúsulással érintett eszközökre eső kamatráfordítását és a hitel egyéb költségeinek arányos részét, az üzemeltető jogosult a meglévő, illetve megvalósult/megvalósuló eszközök/létesítmények hulladékkezelési díjában elszámolni,- vagy annak összegét az Önkormányzat köteles a meghiúsulás tényének bekövetkeztétől számított 30 napon belül az üzemeltetőnek visszafizetni. Ebben a tekintetben a felek szintén kötelesek a szerződést módosítani.”

A XV./2./pontban „Teljes meghiúsulás” cím alatt felek kijelentették az alábbiakat:

„2.1. Abban az esetben, ha a teljes ISPA/KA projekt meghiúsul, és a meghiúsulás nem az Önkormányzat érdekkörébe eső okból következett be, - az Önkormányzat köteles a meghiúsulás tényének bekövetkeztétől számított 30 napon belül az üzemeltetőnek visszafizetni; - az üzemeltető által megfizetett üzemeltetési díj teljes összegét, - az üzemeltető által az üzemeltetési díj megfizetése céljából felvett hitelnek – az Önkormányzat által történt megfizetéséig – felmerült kamatát és a hitel egyéb költségeit.”

A Zöldfok Településgazdálkodási és Kommunális Zrt., mint üzemeltető és Tab Város Képviselő Testületének Gazdasági Műszaki Ellátó és Szolgáltató Szervezete között 2009. március hó 9.-én alvállalkozói szerződésnek nevezett szerződés jött létre, mellyel a Zöldfok Zrt. mint üzemeltető hasznosítás céljából átadta a GAMESZ alvállalkozónak hasznosítás céljából a Tab területén megvalósuló szelektív hulladékgyűjtő szigetet, és hulladékudvart (ISPA/KA létesítmények) 2009. december 31-ig terjedő időre. Az alvállalkozási szerződés VIII/1/A. pontjában az alvállalkozó kötelezettséget vállalt az átadott eszközök eszközhasznosítási, valamint az üzemeltető által közvetlenül üzemeltetett somi lerakóra történő beszállítás (használat) joga, mint vagyoni értékű jog ellenértékeként az ISPA/KA projekt keretében 2008. december hó 31.napjáig már felmerült, és a gesztor önkormányzat által a Zöldfok Zrt.-nek kiszámlázott költségeknek Tab Önkormányzatára jutó, a konzorciumi szerződés alapján meghatározott lakos egyenérték alapján számított arányos részének, valamint a 2008. december hó 31. napját követően az önkormányzati finanszírozási kötelezettség körében felmerülő és a gesztor által a Zöldfok Zrt.-nek kiszámlázott költségek Tab Önkormányzatára jutó, lakos egyenérték alapján számított arányos részének

megfizetésére oly módon, hogy a Zöldfok Zrt. által kibocsátott számla összegét 15 napon belül megfizeti a Zöldfok Zrt. számára.

Tab város közbeszerzési eljárás eredményeként a helyi hulladékszállítási közszolgáltatás ellátására a Schaubermacher -Marcali Kft-vel kötött szerződést, aki az összegyűjtött hulladékot a somi lerakóba szállítja – a közbeszerzési pályázati kiírásban szabott feltétel szerint –, amely beszállításért az AVE Zöldfok Zrt-nek díjat fizet, mégpedig nem a konzorciumi tagok számára megszabott kedvező díjat, hanem a külső szállítók számára szabott díjat. Az AVE Zöldfok Zrt. a kedvezményes díjtétel alkalmazásának feltételéül azt szabta, hogy a helyi szolgáltató kössön vele – a Gazdasági Műszaki Ellátó és Szolgáltató Szervezethez hasonló tartalommal – szerződést arra vonatkozóan, hogy az ISPA/KA eszközöket hasznosításra átveszi, és ezért díjként megfizeti az általa kifizetett üzemeltetési jog ellenértékének arányos (mely arány megegyezik az önkormányzati finanszírozási kötelezettség arányával) részéből a GAMESZ által még ki nem fizetett, 2009. december 31. után kiszámlázott összeget. A Schaubermacher -Marcali Kft-vel ilyen tartalmú szerződés megkötését megtagadta. Az AVE Zöldfok Zrt. állította, hogy az ISPA/KA eszközöket nem tudja a közszolgáltatásban hasznosítani, ha Tab szolgáltatója nem veszi át hasznosításra a Tab területén található létesítményeket (hulladékudvar, szelektív hulladékgyűjtő sziget), Tab város önkormányzata álláspontja az volt, hogy ezek hasznosításának joga és kötelezettsége is az AVE Zöldfok Zrt.-é.

Az így kiegészített tényállásra is figyelemmel nem ért egyet a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság alperest marasztaló döntésével, a marasztalásnak – az alább kifejtendő indokokra tekintettel – nincs jogalapja, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és a keresetet elutasította.

Kiemeli a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság ítéleti marasztalás alapjául szolgáló jogszabályi hivatkozás (Ptk.574.§-a) nem jogcím, e jogszabályhely csupán a polgári jogi társaság, mint sajátos többalanyú kötelelem résztvevőinek egymás közti, és harmadik személyekkel szemben fennálló kötelezettségei érvényesítésének lehetőségét teremti meg arra az esetre, ha az egyetemleges kötelezettek bármelyikének, vagy valamennyiüknek áll fenn tartozása egy harmadik személy felé. Azt csupán megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy ha az egyetemleges kötelezettek közül bármelyik teljesít, akkor a továbbhárítás jogalapja a régi Ptk.338.§ (1) bekezdése, így ez esetben a Ptk. 286. §-ának alkalmazása szóba sem jöhet.

A felperes a másodfokú bíróság Gf.IV.30.192/2012/3. számú végzésében foglalt iránymutatás ellenére a megismételt eljárásban sem jelölte meg keresete jogcímét, azt, hogy alperesnek milyen ténybeli és jogi alapon állt fenn tartozása az AVE Zöldfok Zrt. felé, és

ebben a kérdésben nem foglalt állást az elsőfokú bíróság sem. A felperes által megjelölt jogcím hiányában a Pp. 3. § (2) bekezdése alapján a kereset alapjául megjelölt tényállításokra figyelemmel kellett állást foglalni abban a kérdésben, hogy a felperes milyen jogot kívánt érvényesíteni a perben, és mivel a kiegészített tényállásra figyelemmel a döntés meghozható volt, a másodfokú bíróság nem tartotta szükségesnek az elsőfokú bíróság ítéletének ismételt hatályon kívül helyezését, annak ellenére, hogy az elsőfokú ítélet indokolása továbbra is hiányos.

A G.40.094/201/6. számú jegyzőkönyvben foglalt nyilatkozat szerint az üzemeltetési szerződésben az AVE Zöldfok Zrt. által átvállalt önkormányzati finanszírozási kötelezettségből – mivel az alperesnél nem az AVE Zöldfok Zrt. a közüzemi szolgáltató – az alperes maga vállalta az önkormányzati önrész megfizetését. A G.40.094/2010/14. számú előkészítő irat szerint az AVE Zöldfok Zrt. által átvállalt önkormányzati finanszírozási költség önkormányzatra eső része került kiszámlázásra, mivel a költségeket az AVE Zöldfok Zrt. a szolgáltatási díjban az alperessel, illetve szolgáltatójával kötött szerződés hiányában nem tudja érvényesíteni. A G.40.094/2010/17. számú előkészítő iratban felperes utalt arra, hogy alperes vállalta a hulladékkezelési díjba be nem épített költségek közvetlen megfizetését az AVE Zöldfok Zrt. felé. A G.40.033/2012/3., 6. és 11. számú előkészítő iratok szerint az AVE Zöldfok Zrt. követelése az üzemeltetési szerződésben megállapított üzemeltetési jog ellenértékéből – közszolgáltatás, illetve helyi közszolgáltató kötelezettségvállalása hiányában – az AVE Zöldfok Zrt.-nek a díjban meg nem térülő része, melynek megfizetését a gesztor felé címzett nyilatkozatában az alperes vállalta.

A felperes által előadott tényállításokra figyelemmel – mely szerint az alperes a követelt összeg megfizetését vállalta - abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy az üzemeltetési szerződésben, vagy egyéb más megállapodásban az alperes, illetve a konzorcium tagjai vállaltak-e – akár a szerződés szolgáltatásaként, vagy ellenszolgáltatásaként, akár a szerződés megszűnése esetére kártérítésként - olyan tartalmú kötelezettséget, hogy az üzemeltetési jog ellenértékeként az AVE Zöldfok Zrt. által a konzorcium (tagok) számára megfizetett, illetve azzal egyező összeget megfizetik, illetve arányosan visszafizetik.

Az AVE Zöldfok Zrt. előbb Tab felé, majd a gesztor felperes felé kiállított, a felperes által megfizetett számlájában feltüntetett jogcímen, azaz üzemeltetési jog ellenértéke címén - mint ahogy erre a másodfokú bíróság a hatályon kívül helyező végzésben is utalt - nem állt fenn tartozása sem az alperesnek, sem egyetlen konzorciumi tagnak sem az AVE Zöldfok Zrt. felé. Az üzemeltetési szerződés VIII/1. pontja alapján az üzemeltetési jog ellenértékét az AVE Zöldfok Zrt. volt köteles megfizetni az önkormányzatoknak, ez meg is történt, ezért fogalmilag kizárt, hogy az alperesi önkormányzatot ezen a jogcímen terhelje fizetési kötelezettség az AVE Zöldfok Zrt. felé.

Az a felperesi hivatkozás is téves volt, hogy az alperes az AVE Zöldfok Zrt. felé azért tartozna, mert a konzorciumi szerződésben vállalta az önkormányzati önrész rá eső része megfizetését. A konzorciumi szerződés a tagok egymás közti kötelezettségvállalása, ahol is az egyes önkormányzatok azt vállalták, hogy viselik a beruházás elszámolható költségei 10%-os önrészét, valamint a támogatásnál el nem számolható költségeket, egymás közt lakosságárányosan. E szerződés alapján azonban az AVE Zöldfok Zrt. az alperestől teljesítést egyrészt nem követelhetett, másrészt az alperes ilyen címen a konzorcium, illetve a tagok felé sem tartozott. Az elszámolható költség 10%-ával azért nem, mert a támogatási szerződés szerint a beruházás kivitelezőjének a számlát a támogató nevére kellett kiállítania, a támogató számlázta az önrésznek megfelelő összeget tovább a gesztorra, majd a gesztor az AVE Zöldfok Zrt.-re, mivel az AVE Zöldfok Zrt. az üzemeltetési jog ellenértékének egy részét (2.313.106 EUR + ÁFA összeget) az önkormányzati önrész átvállalásával (azzal, hogy az önkormányzatok helyett az önrészt a támogató felé – a felperes közbeiktatásával – megfizette) egyenlítettte ki, ily módon tehát az önkormányzatok viselték a 10% önrészt, mivel az AVE Zöldfok Zrt.-től ilyen összeg erejéig az üzemeltetési jog ellenértékének megfizetését nem követelheték. Az el nem számolható költségeket pedig – melyeket az AVE Zöldfok Zrt. viselt a projekt-előkészítés során – az önkormányzatok az AVE Zöldfok Zrt.-nek beszámítással megfizették, mert az AVE Zöldfok Zrt. követelése a tényállásban rögzített kompenzációs megállapodások szerint kerültek beszámításra az AVE Zöldfok Zrt. üzemeltetési díj tartozásába, ily módon a beszámítással az egymással szembeni követelések a régi Ptk.296.§ (2) bekezdése szerint megszűntek. Önkormányzati finanszírozási kötelezettség címén tehát az alperesnek nem állt fenn tartozása az AVE Zöldfok Zrt. felé, így azt helyette a felperes sem fizethette meg.

Az üzemeltetési szerződés kiegészített tényállásban részletezett, önkormányzati kötelezettségvállalásokat rögzítő részeiből megállapítható az is, hogy az AVE Zöldfok Zrt részére az általa megfizetett üzemeltetési jog ellenértékének visszatérítését az érintett önkormányzatok semmiféle módon nem vállalták. Az üzemeltetési jog ellenértéke az AVE Zöldfok Zrt. által megszerzett vagyoni értékű jognak, mint a szerződés főszolgáltatásának ellenszolgáltatása volt, mely vagyoni érték megszerzésére fordított befektetésének megtérülésére – és emellett a negyedévente fizetendő használati díj megtérülésére is - az AVE Zöldfok Zrt. magából az üzemeltetésből számíthatott csupán.

Az üzemeltetés körében a szerződés szerint az AVE Zöldfok Zrt. két módon juthat bevételhez, vagy maga üzemelteti az ISPA/KA létesítményeket, és ezért hulladékkezelési díjat szed a hulladékbirtokosokkal és/vagy önkormányzatokkal kötött szerződések alapján (VIII/3.pont), vagy további hasznosításra 3. személynek átadja díj ellenében (VII.pont 2.bekezdés), ez esetben azonban a VIII/3.pont szerinti díj kiszámításának alapjául figyelembe vehető költségeket (VIII/3.pont utolsó 7. oldal bekezdés) csökkentenie kell a hasznosításból származó bevétellel (VIII/3.pont 8. oldal első bekezdés).

A hulladékgazdálkodásról szóló 2000.évi XLIII. tv.- üzemeltetési szerződés megkötésekor hatályos – 14.§ (1) bekezdése szerint hulladékkezelési tevékenységnek minősül a hulladék begyűjtése, szállítása, előkezelése, tárolása, hasznosítása, ártalmatlanítása. Az üzemeltetési szerződés hulladékkezelési díjra vonatkozó rendelkezései e fogalomrendszerben akként értelmezhetők, hogy az AVE Zöldfok Zrt. az általa végzett hulladékkezelési tevékenységért – résztvékenységért - szedhetett díjat, mégpedig a hulladék birtokosával és/vagy önkormányzatokkal (akik lehetnek kívülálló, nem konzorciumi tagok, illetve ezek szolgáltatói is) kötött szerződése alapján. Az üzemeltetési szerződésben az AVE Zöldfok Zrt. kötelezettségvállalásaként rögzítették a felek, hogy az üzemeltető a projekttel érintett 104 településen az egyéb hulladékkezelést, szolgáltatást végző vállalkozásokkal/szervezetekkel egyedi megállapodások keretében (alvállalkozói szerződés) kívánja a folyamatos hulladékkezelési szolgáltatásokat/közszolgáltatást biztosítani. (Ennek részletei nem váltak a perben ismertté, mert az üzemeltető kötelezettségvállalását, javaslatait tartalmazó „Szakmai Ajánlat”, mint a közbeszerzési eljárás dokumentuma a per iratai közt nem volt fellelhető). Az önkormányzatok az üzemeltetési szerződés X. pontja utolsó bekezdésében azonban csupán azt vállalták, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel biztosítják, hogy a dél-balatoni projektterület 104 településéről a települési szilárd hulladék a regionális hulladékkezelő lerakó helyre kerüljön. Nem tartalmaz azonban az üzemeltetési szerződés olyan kitétel, hogy ez utóbbi kötelezettség megszegése esetén az érintett önkormányzat az üzemeltetési jog ellenértékének arányos megfizetésére lenne köteles, annak megjegyzése mellett, hogy egyébként e kötelezettségének Tab eleget tett, Tab közszolgáltatója a hulladékot a somi lerakóba szállítja, és az AVE Zöldfok Zrt-nek e szolgáltatásért díjat – mégpedig a többi konzorciumi tagnál magasabb díjat - fizet.

A per irataiból – a pert megelőző levelezési anyagból - megállapíthatóan az AVE Zöldfok Zrt. nem is a szerződés X. pontjának megszegését, és nem is azt sérelmezte, hogy Tab önkormányzata nem vele kötötte meg Hgt.27.§-a szerinti közszolgáltatási (vagy annak egyes elemeire vonatkozó) szerződést, és ezért tőle hulladékgazdálkodási díjat nem tud beszélni (azt maga sem állította, hogy az önkormányzatok ilyen tartalmú kötelezettséget vállaltak volna a szerződésben), hanem azt, hogy Tab közszolgáltatója nem kötött vele olyan tartalmú szerződést, hogy az ISPA/KA eszközöket, létesítményeket (tabi hulladékudvar, szelektív hulladékgyűjtő sziget, somi lerakó) „al- üzemeltetésbe” veszi, és ezért olyan összegű díjat fizet, amely megegyezik az általa fizetett használati jog ellenértékének Tabra jutó arányos részével. Ilyen tartalmú kötelezettségvállalást azonban az üzemeltetési szerződés önkormányzati kötelezettségként nem tartalmaz, és nem volt a per iratai közt egyéb olyan szerződés sem, amely e kötelezettségvállalást rögzítette volna, és e kötelezettségvállalás megszegése esetére az AVE Zöldfok Zrt. által kibocsátott számla szerinti fizetési kötelezettséget vont maga után. Az ISPA/KA létesítmények, eszközök harmadik személy – az érintett település közszolgáltatója – részére történő használatába adása az

üzemeltetési szerződés által az AVE Zöldfok Zrt-nek biztosított jog volt, de ezzel szemben nem állt ilyen tartalmú szerződés megkötésének kötelezettség vállalása (illetve az ebben való eredményes közreműködés vállalása) az érintett önkormányzatok részéről, és nem volt az üzemeltetési szerződésnek olyan kitétele sem, hogyha az érintett önkormányzat közzszolgáltatója nem köt az al-hasznosításra szerződést, akkor az AVE Zöldfok Zrt-nek az általa megfizetett üzemeltetési jog ellenértéke arányos része visszajárna.

Az a felperesi tényállítás tehát – mely szerint az alperesnek azért kellett volna megfizetnie az AVE Zöldfok Zrt. által kibocsátott számla szerinti összeget, mert ilyen tartalmú kötelezettséget vállalt, nem állja meg a helyét, és az alperes marasztalásának alapjául sem szolgálhat, mert ha a megjelölt ténybeli alapon – sem szerződéses szolgáltatásként, sem a szerződésszegés esetére szerződésben vállalt kártérítésként - a régi Ptk.300.§ (1) bekezdése alapján az AVE Zöldfok Zrt. az alperestől teljesítést nem követelhetett, akkor azt a felperes sem követelheti az alperestől arra hivatkozással, hogy helyette, mint egyetemleges kötelezett, vagy mint harmadik személy teljesített.

Nem terheli fizetési kötelezettség az alperest szerződésszegés esetére szerződésben vállalt kártérítés jogcímén sem. A felek az üzemeltetési szerződés XV. pontjában az ISPA/KA projekt részbeni vagy teljes megghiúsulása esetére a régi Ptk. 312. §-a szerint az önkormányzatokat terhelő fizetési kötelezettségről rendelkeztek. Részbeni megghiúsulás következménye – amennyiben az üzemeltető az általa ténylegesen használt eszközökre eső arányos üzemeltetési díjrésznél magasabb összeget már megfizetett- a szerződés módosítása és a megghiúsulással érintett eszközökre eső üzemeltetési díjrészre jutó értékcsökkenés, - az üzemeltetési díj megfizetése céljából felvett hitel megghiúsulással érintett eszközökre eső kamatráfordításának és a hitel egyéb költségei arányos részének a hulladékkezelési díjában elszámolása az üzemeltető részéről vagy ennek az összegnek az önkormányzatok általi visszafizetése. A nem az önkormányzatok érdekkörébe eső teljes megghiúsulás esetére pedig az önkormányzatok arra vállaltak kötelezettséget, hogy az üzemeltetőnek az üzemeltető által megfizetett üzemeltetési díj teljes összegét, és az üzemeltető által az üzemeltetési díj megfizetése céljából felvett hitelnek – az önkormányzatok által történt megfizetéséig – felmerült kamatát valamint a hitel egyéb költségeit megfizetik.

Az önkormányzatok XV. pont szerinti fizetési kötelezettségének feltétele az, hogy az ISPA/KA projekt részbeni, vagy teljes megghiúsulása miatt az üzemeltetőnek valamennyi ISPA/KA eszköz, berendezés és létesítmény nem kerül- rendeltetésszerű működésre alkalmas állapotban- maradéktalanul átadásra. Az önkormányzatok azonban a szerződésben vállalt kötelezettségüket teljesítették, az üzemeltetési szerződésnek megfelelően valamennyi ISPA/KA eszközt, berendezést és létesítményt rendeltetésszerű működésre alkalmas állapotban az AVE Zöldfok Zrt. részére maradéktalanul átadták, ezért

az üzemeltetési szerződés részbeni vagy teljes lehetetlenülése hiányában az alperes fizetési kötelezettsége a szerződés XV. pontja alapján sem merülhet fel.

A másodfokú bíróság döntése folytán a felperes teljes egészében pervesztes lett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles viselni az alperes első- és másodfokú eljárásban felmerült költségeit, mely a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (3) és (5) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíj, figyelemmel a Pécsi Ítéltábla Gf.IV.30.192/2012/3. számú végzésben megállapított költséget is.

A feljegyzett első- és másodfokú illetéket a pervesztes felperes illetékmentessége folytán a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a szerint az állam viseli.

P é c s, 2014. október 16.

Dr. Kovács Ildikó s.k. a tanács elnöke, Dr. Gyöngyösiné dr. Antók Éva s.k. előadó bíró, Dr. Berki Csilla s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

Mecsar L. Péterné
Mecsar L. Péterné
tisztviselő

